

DTorra, 1650, potser, doncs, tanmateix no pres del castellà, on no es troba sinó des de 1575, i *burlona* 1495, Nebr., tot i que avui ens fa aquest efecte, i encara que ha caigut en desús, i aquest ús del sufix no sembla cat.]. *Burlós* (S. xv, *AlcM*); *burlot*.

Emburlar-se menorquí (diccionari Alcover-Moll); ⁺*emburlar* tr. sembla haver significat 'ensibornar, seduir, defraudar' a Mall. antigament: «En Tort Ballester amagadament és vengut en aquest vostre regne per suscitar e *emburlar* los hòmens de les parts foranases», a. 1456 (Quadrado, *Forenses y Ci.*, p. 385); *emburlament* 'ensibornament, trampa' en un doc. de 1462 de *CoDoACA* citat per *AlcM* que segons el context es pot referir també a Mallorca o, si no, als remences alçats en el Princ.

¹ Sens dubte s'hi han assenyalat alguns mots semblants: *burla* 'manat d'espígues' en els Estatuts d'Asti, a. 1368, que hom ha volgut entendre també en el sentit de «res seu ornatus levis momenti», cita M. Morreale, *BRAE* xxxv, 66-67 (i n. 58), però això és versemblant que sigui un homònim o només un mot vagament relacionat o discutible. Té raó Na Morreale en posar de relleu que l'italià enriquí de seguida la semàntica i contingut del mot, i hi creà nous derivats, com *burlesco*, que després s'han internacionalitzat o retornat des d'Itàlia a la terra hispànica. D'altra banda és cert que *burlare* ja apareix un cop a l'*Inferno* de Dante (vii, 30), però allí significa 'balafiar, malgastar', i per tant és ben possible que sigui un mot amb molt poca relació amb el nostre. D'aquest vell terme italià seria manllevat el ngr. *βουρλιζω* 'jo inquieto, faig enfollir' (G. Meyer, *Rom. Lebnw. im Ngr.*, 20); i és possible que un hapax oc. ant. *burlar* en Guiraut de Salinhac (c. 1200), citat per Stichel (*Beitr. zur Lexik. d. aprov. Verbuns*, 23) sigui el mateix que aquest mot dantesco. — ² A l'Edat Mitjana només es troba una vegada el derivat *burlaire*, en una tençó que no és possible datar ni localitzar, i de la qual solament se'ns citen cinc mots de context no ben clar. L'únic cas de *burla* seria en una esmena molt problemàtica de Levy, car l'original portaria *burga*, segons Rayn.; no coneixem el context i el ms. actualment no és accessible, ni l'obra s'ha publicat. — ³ Degué usar-lo el poeta tolosà Goudoulié de c. 1610, car el seu glossador Doujat registra «*bourlos*: moqueries, railletie; *se bourlà* se gausser, se rire de qqn.», però el col·lector modern del lèxic tolosà, Visner, registra *bourlour* «moqueur» junt amb *burlà*: «tromper, se moquer: *la burla* a prou durad; *acò 's un burlaire*: c'est un farceur». Evidentment són catalanismes.

Burlot 'mena de nau de guerra', V. cast. BRULOTE, i cf. ABRUSAR (fr. *brûler*) *Burnia*, *burniola*, V. *borni* i *bony* *Burocràcia*, *buròcrata*, *burocràtic*, *burot* (*burotejar*, *buoter*), V. *burell* *Burra*, *burrenc*, *burrenyo*, *burrer*, *burrera*, *burreria*, *burresa*, *burret*, *burri*, V. *burro* *Burriàs*=*burriàs* *A burri-barra*, *burric*, *-ca*, *burricada*, *burricia*, *burriquejar*, *burriqueria*, V. *burro* *Burriscot*, V. *barrejar* *Burrita*, V. *borra*

BURRO, del cast. *burro*, extret de *burrico* o *borrico*, que prové d'un mot BURRICUS 'cavall petit', del llatí vulgar i tardà, però aquest és d'origen incert. □ I.^a doc.: docs. de la fi del S. xvi.

⁵ El gran ús i divulgació que després ha tingut aquest nom fa que ens interessi molt de saber des de quan es diu en català, tot i que ningú no dubta que és un sobrevingut. El veiem quasi simultàniament en un doc. de la part pirinenca i en dos de Mallorca, però no deu ser casual que aquests vinguin de la vall de Sóller, la que sempre ha viscut més de cara al Continent; perquè, com diu *AlcM*: «arrelat molt a Catalunya i València; a Mallorca i Menorca només s'usa en sentit despectiu, aplicada a persones d'enteniment curt o d'obrar irracional».

Per primer cop se'ns fa trobadís en uns comptes de la Seu d'Urgell de fi del S. xvi: «sis lliures, y són per un *buro* ho ase, bo y enbestat, lo qual me à de pagar a la festa de *Sanctcongemes*» (*EUC*, 1933, 76). El fet que les dues dades següents (per a les quals veg. *AlcM* i *DAG.*), dels anys 1590 i 1649, vinguin totes dues de Sóller, és molt orientador per comprendre millor la gran propagació d'aquest nom en català. Els nostres tractants i ramaders anaven a cercar els ases i matxos (altre mot comparable, de procedència ponentina) a les altes valls pirinenques d'Aragó, i les terres veïnes, on la recria era més pròspera, el clima adequat i l'animal més requerit per la naturalesa del terreny; i així és com a l'illa els devien entrar pel port de Sóller, amb transport marí més curt i barat, car després ja l'animal continuaria, pels seus mitjans, i alhora duia ja càrrega cap a Palma. I era més útil, que enlloc de Mallorca, en el país trencat de la gran Serra insular.

D'aquest activíssim tràfic ramader en tenim molts testimonis en fires pirinenques. El *burri*, mallorquí, que el *DAMen* i *AlcM* defineixen com un asenet de poca edat, és, en efecte, un terme especial de Mallorca, però sembla que tot essent aproximadament això, no ho és ben bé: el Sr. P. Castellà, d'Esterrí de Cardós, molt entès en recria, que fou l'informant meu sobre el llenguatge d'aquest poble el 1934, m'explicà que els *burrius* són la mena de matxo fill de somera i cavall, i que són molt buscats pels mallorquins quan van a comprar bestiar per aquelles terres; no s'usa, em deia, aquest terme en el Princ., on la gent usa poc aquesta mena de mul, i sol preferir el fill de guarà i egua.

Altrament anoto alguns usos translàtics del mot. A l'alta Vall Ferrera *burros*, una classe de biga (cf. aran. *saumèt* 'burro de càrrega' i 'cabiró' explicables en part per l'ofici d'aguantar càrrega o transportar, en part per la simplicitat o grosseria de la cosa) (Tor, 1932). Braseret que es porta dins un atuell amb caliu a dins, per escalfar el llit (Empordà, P.Cor.; Tor i Areu, J.Cor., 1932). I els que tinc en una cèdula escrita pel meu pare a l'Empordà el 1898: 'gaiato per agafar i transportar les garbes', 'la cabana o jaç del pastor' dalt a Bassegoda [deu ser com una cabaneta per fer nit tot guardant-se sumàriament de la intempèrie], «mena de llagosta que abunda a Torroella de